

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MORSØ GYMNASIUM 1992

DANMARKS
PÆDAGOGISKE
BIBLIOTEK

Praktiske oplysninger:

Morsø Gymnasium, Limfjordsvej 95, 7900 Nykøbing Mors, tlf. 97 72 22 88. Telefax 97 72 10 47
Lærerværelsets telefon: 97 72 28 29

Rektor:	<i>Lars Scheibel. Træffes i skoletiden, bedst efter aftale</i>
Administrativ inspektør:	<i>Kurt Sonne Thomsen</i>
Boginspektører:	<i>Helle-Vibeke Jacobsen og Poul Erik Jacobsen</i>
AV-inspektør:	<i>Jørgen Bach Christensen</i>
Bibliotekar:	<i>Mogens Pedersen</i>
Skemalægger:	<i>Christian Madsen</i>
Datavejledere:	<i>Asger Kristiansen og Per Mikkelsen</i>
Studievejledere:	<i>Ole Johansen, fra 1.8.1992 Bente Noe, Jan Juul Larsen og Lauge Larsen</i>
Sekretærer:	<i>Kirsten Spanggaard og Elisabeth Pilgaard</i>
Formand for Pædagogisk Råd:	<i>Ole Johansen, fra 1.8.1992 Bent Lykke Jensen</i>
Tillidsrepræsentant:	<i>Claus Pindstrup</i>
Pedel:	<i>Hans Nielsen, privat tlf. 97 72 33 65</i>
Pedelmanhjælper:	<i>Kurt Pedersen, privat tlf. 97 74 18 32</i>
Pedelmanhjælper:	<i>Egon Bylov Grothe</i>

Årsskriftsudvalg:

Hans Ole Nielsen, 1.z, Hanne Berg, 1.a, Kaj Nysted, Kurt Sonne Thomsen, Peter Balslev Madsen, Lisbeth Østergaard, Martin Horsted.

Udvalget afsluttede sit arbejde den 13. april 1992.

Forside: *Gorm Eriksen: Zefyrerne, litografi. 1991. Tilhører Morsø Gymnasium.*

Vignetter lavet af *Maria Mikkelsen, 3.y.*

Bagside: *Kirsten Klein: Flade Klit. November. Tilhører Morsø Gymnasium.*

Grafisk Produktion: Morsø Folkeblad

Morsø Gymnasium

1992

Indholdsfortegnelse

Skoleåret 1991-92 *side 3*

Råd og udvalg *side 5*

Matematik *side 9*

Filosofi *side 11*

Skolens personale *side 14*

Ekskursioner, studierejser og udvekslinger *side 19*

Årets aktiviteter *side 28*

3.g 1991-1992 *side 38*

Skoleåret 1991-92

Den begivenhed, som overstrålede alle andre, var naturligvis skolens 50-års jubilæum lørdag den 21. september 1991. Det blev bogstavelig talt en solskinsdag, som vi alle »i huset« vender tilbage til igen og igen.

Naturligvis fik vi mange – mange dejlige – gaver, som vi blev glade for. Jeg vil dog gerne fremhæve gaven fra Gymnasieforeningen og Inge og Asger Mathiassens Fond, som forærede gymnasiet den grårøde metalskulptur »Gangen« af Kurt Tegtmeier. Det var en flot gestus.

Den samme generøsitet viste skolens venner, som gjorde det muligt at udgive et jubilæumsskrift, som på fornemste vis belyser et gymnasiums udvikling og betydning gennem et halvt århundrede.

Ud over dette kæmpe-arrangement har vi også i dette skoleår arbejdet intenst med »Den Grønne Linie« i et tæt samarbejde med Morsø Landbrugsskole. Bl. a. afholdt vi en landbrugsaften på gymnasiet, hvortil der var inviteret politikere, forældre, elever samt folk fra landbruget. Det blev en spændende og udbytterig aften. Også i år har vi kunnet trække på Lemvig Gymnasiums ekspertise på området, og det hele er endt således, at der er ni elever, som begynder på den nye linie til næste år. Vi forventer os utrolig meget af samarbejdet med landbrugsskolen.

Pladsen tillader ikke en indgående omtale af alle de initiativer, som finder sted på skolen i øjeblikket, og en række andre, der er i støbe-

Gangmøde

Mie Olise Kjærgaard, 2.u

skeen. Men i øjeblikket har vi et lærerudvekslingsprojekt igang med Dueholmskolen, et skriveværksted for 3.g klasser, fire lærere arbejder i år og til næste år med introduktionen af EDB i gymnasiet, nogle af skolens historielærere holder foredrag i Højskoleforeningen, biologi har i marts måned fået penge til et projekt vedr. målinger i Legind Sø, samfundsfag er i færd med at lave en undersøgelse for Morsø Folkeblad, en musical bliver opført i foråret, udvekslingsrejser med Italien og England har fundet sted/finder sted senere osv.osv.

Som man kan se, foregår der en række meget forskellige og meget arbejdskrævende aktiviteter ud over den daglige undervisning, takket være et stort engagement fra lærernes side. Uden dette engagement kunne det arbejde, som også gør skolen spændende at være på, ikke lade sig gøre. I det hele taget har det været en glæde at være med til, sammen med lærerne, at få den nye tjenestetidsaftale til at virke på en måde, så arbejdsglæden for os alle er blevet bevaret.

Til sidste vil jeg gerne give eleverne en stor buket roser for den måde, hvorpå de har tacklet en række sager på skolen i løbet af året.

Det gælder naturligvis ved de større synlige arrangementer som 50-årsjubilæet og årets musical, men også i de løbende sager, der vedrører elever og lærere, har elevernes medvirken været meget konstruktiv bl. a. takket være et velfungerende elevråd. Desuden vil jeg gerne give et stort skulderklap til de elever, som tog initiativet til at bringe vores skoleblad så flot på gaden igen. Der er sandelig noget at leve op til i næste skoleår.

Lars Scheibel

Råd og udvalg

Bestyrelsen

*»Oplysning skal være vor lyst,
er det så kun som sivet,
men først og sidst med folkerøst
oplysningen om livet;
den springer ud af folkedåd
og vokser, som den vugges,
den stråle i vort folkeråd,
til aftenstjernen slukkes!«*

– Således slutter Grundtvigs oplysningsang fra 1839 – den står som nr. 462 i den nye udgave af Højskolesangbogen, i øvrigt med ny, flot rytmisk melodi af Erling Lindgren – »Oplysning være skal vor lyst, er det så kun om sivet, men først og sidst med folkerøst oplysningen om livet ...«

De linier kunne stå i en gymnasieslagsang; men da de blev skrevet, var de en protest mod »den sorte skole«, den latinskoleundervisning, som Grundtvig selv havde oplevet på Aarhus Katedralskole, og i det hele taget det elitære undervisningssystem i Grundtvigs samtid, som var med til at fastholde skellet mellem elite og almue.

Dette skel er nu om ikke forsvundet, så kraftigt blødt op. Det er ikke kun Grundtvigs for-tjeneste – sådanne gennemgribende ændringer må der nødvendigvis være mange til at gennemføre – men hans menneskesyn har utvivlsomt præget hele det danske syn på undervisning, og så gymnasiets.

Vi tænker måske ikke så meget på det i det daglige, men færdes vi for en tid på et tysk eller fransk gymnasium, vil forskellen trænge sig på – den kan nok være vanskelig at pege tydeligt ud, men »stemningen«, »ånden« er anderledes. Uden at forfalde til selvglæde må vi sige, at »ligeværdigheden« er ét af de kerneord, der kendetegner det danske gymnasium.

I det forløbne skoleår er bestyrelsen ved Morsø Gymnasium trådt i funktion. Det er den efter min bedste overbevisning på baggrund af ovenstående overvejelser. Bestyrelsen er således ikke kommet ind i Morsø Gymnasiums daglige liv for at »bestyre« ting og sager, som allerede er i gode og kyndige hænder.

Bestyrelsen udtrykker en tydeliggørelse og formalisering af sammenhænge og interesser, som hele tiden har været der. Forældre, elever, lærere, øvrige medarbejdere, egnen (kommunen), kommunens folkeskoler og amtet betragter alle Morsø Gymnasiums som »deres« gymnasium. I det daglige er det nok mest tydeligt for eleverne og medarbejderne, men for alle de nævnte gælder det, at Morsø Gymnasium står højt på dagsordenen.

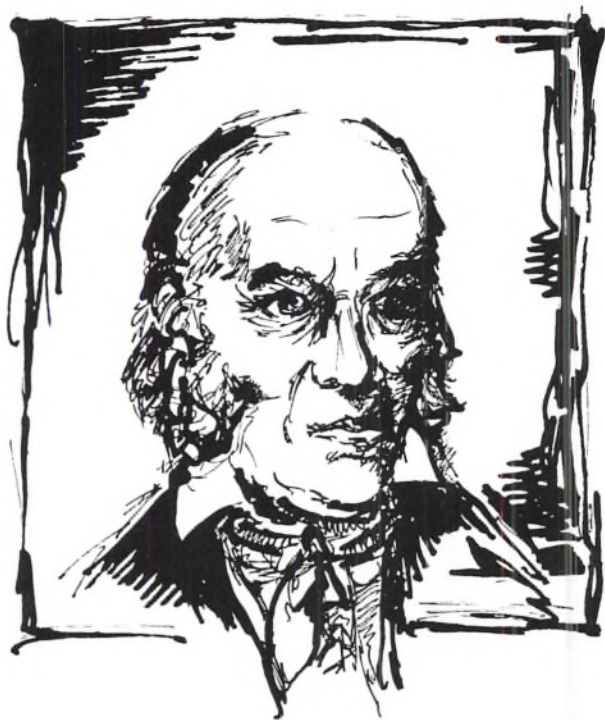
Bestyrelsen er således sammensat på følgende måde:

- Amdsrådsmedlem *Dorte Mikkelsen* (Viborg Amtsråd)
- Kommunalbestyrelsesmedlem *Knud Erik Østergaard* (Morsø Kommune)
- Skoleinspektør *Lone Carstensen* (de afleverende kommuneskoler)
- Pedel *Hans Nielsen* (valgt af gymnasiets øvrige medarbejdere)
- Gymnasieelev *Inge V. Hansen* (valgt af eleverne): næstformand
- Gymnasieelev *Martin Larsen* (valgt af eleverne)

- Lektor *Ole Johansen* (valgt af lærerne)
- Lektor *Frans Øvre* (valgt af lærerne)
- Overassistent *Lita Houman* (valgt af forældrene)
- Viceskoleinspektør *Ove Laustsen* (valgt af forældrene)
- Frimenighedspræst *Erik Overgaard* (valgt af forældrene): formand
- Rektor *Lars Scheibel* deltager i møderne uden stemmeret
- Gymnasiets administrative inspektør, adjunkt *Kurt Sonne Thomsen*, fungerer som bestyrelsens sekretær.

Som det fremgår af bestyrelsens sammensætning er der ikke noget iøjnefaldende eller automatisk »flertal«, der kan sætte sig på afgørelserne. De enkelte medlemmer sidder der nok som repræsentanter for et »bagland«, men i lige så høj grad sidder de der med deres egen opfattelse af ret og rimelighed.

Bestyrelsen er tillagt beføjelser på en lang række overordnede områder som f. eks. budget, fagudbud, ferieplan, ordensregler. Det betyder i praksis, at vi kan flytte rundt på nogle brikker indenfor nogle i forvejen lagte rammer; det gælder f. eks. klassestørrelser og skolens budget. Det vil sige, at den bevilgende myndighed, Viborg Amtsråd, har sat ret snævre rammer om vore beføjelser. Men alligevel giver det indblik i de vilkår, som Morsø Gymnasium har at arbejde under, og bestyrelsen bliver således også mindet om sin ret/pligt til at henvende sig til amtsrådet med forslag om forbedringer. Som eksempel skal nævnes, at vi i dette forår har henvendt os til amtsrådet undervisnings- og kulturudvalg med ønsket om at få hævet det årlige beløb til lærernes kursusdeltagelse og løbende efteruddannelse.

Det disponible beløb hertil står slet ikke i noget rimeligt forhold til antallet af lærere.

Bestyrelsen har i sin forretningsorden fastsat, at den skal holde mindst fire møder om året. Hertil kommer møder, som bestyrelsen i sin helhed eller via repræsentanter deltager i: f. eks. orienteringsmøderne for 1.g-forældrene, mødet om »Den Grønne Linje«, samtale- og debataften arrangeret af folkeskolerne i Morsø Kommune i samarbejde med Morsø Gymnasium.

Fire bestyrelsesmøder om året lyder måske ikke af meget, men i året, der er gået, er vi nået dagsordenerne igennem, og da der er tale om bestyrelsens første funktionsår, har vi også skullet gå barneskoene til for at afsøge vore grænser.

Mødeantallet understreger i hvert fald én ting: bestyrelsen skal ikke blande sig i småting, den skal ikke »blande sig«, men i stedet lytte, tale med, foreslå og støtte med henblik på at gøre Morsø Gymnasium til en god skole for alle involverede parter. – Det betyder også, at vi sammen med elever og lærere nøje skal følge, hvordan den nye gymnasiebekendtgørelse virker: *Er der elementer i den, som genindfører »den sorte skole« ad bagvejen? Er det almentdannende/livsoplysende blevet nedtonet i forhold til det faglige/studieforberedende?*

Disse overordnede spørgsmål om, hvordan den danske gymnasieskole skal være, er ikke kun en ministersag, men først og fremmest en folkelig sag!

Bestyrelsen betragter det som sin hovedopgave at medvirke til forståelse og samarbejde mellem hjem, lokalsamfund og Morsø Gymnasium, så den gensidige imødekommenhed kan få et løft, hvor den på grund af misforståelser eller uklarhed måtte mangle.

Her vil jeg gerne fremhæve gymnasiets 50-årsjubilæum. Bedre end mange ord var åbent-hus arrangementet med til at ruske op i vore forestillinger om, hvad et gymnasium er/ikke er: dørene var på denne dag slået på vid gab, så alle interesserede kunne få et indblik i et moderne gymnasiums faglige og sociale former hele det faglige spektrum rundt.

Det var anskuelsesundervisning, som elever og lærere kunne være stolte af.

En gymnasiebestyrelse er et nyt element. Bliver den en narresut eller en vagthund? Forhåbentlig ingen af delene. Mit håb er, at den må vise sig at være et forum for den nødvendige samtale, så alle parter med glæde kan sige »vores« om Morsø Gymnasium.

Erik Overgaard, formand

Fællesudvalget

Forhold vedrørende samarbejdet mellem lærere og elever drøftes i fællesudvalget. Foruden de stemmeberettigede lærere og elever (fire af hver) deltager en repræsentant for det administrative personale samt rektor i drøftelserne. Udvalget har ingen besluttende myndighed, men kan give en udtalelse til rektor.

I det forløbne år har vi drøftet vores fælles hverdag på skolen, bl. a. fællesarrangementer, principper for ekskursioner og studierejser, koordinering af undervisning og elevernes arbejde, samt nogle lidt større sager. Således har udvalget i samarbejde med elevrådet og arrangørerne af skolefester (Pryt) været det centrale organ i udarbejdelsen af de nye »Retningslinier for spiritus på Morsø Gymnasium«. Her lykkedes det gennem en meget sober debat at håndtere et følelsesladet emne. Forhåbentlig vil vores forslag til en mere effektiv oprydning i kantinen give samme positive resultat – og bringe et frisk pust ind over de øvrige fællesarealer.

Endelig et sidste eksempel på udvalgets drøftelse af en fælles sag: pasningen af det akvarium, eleverne så flot forærede skolen på 50-årsdagen. Der fulgte ingen brugsanvisning med gaven, men som bekendt skal selv fisk have lidt mundgodt – også i ferierne! Hvem sørger for det?

Martin Østergaard Christensen, 1.y

Pædagogisk råd

Pædagogisk råd er det forum, hvor lærerne har mulighed for at øve indflydelse på skolens forhold. Her diskuteres emner vedrørende skolens daglige virke, og der planlægges større og mindre arrangementer. Pædagogisk råd vælger repræsentanter til skolens bestyrelse, til samarbejdsudvalget og til fællesudvalget og nedsætter selv en række udvalg.

I år har rådet blandt meget andet revideret studierejse- og ekskursionsregler, medvirket ved formulering af en alkoholpolitik på skolen, deltaget i festligholdelse af skolens 50-årsjubilæum og foretaget den årlige ressourcefordeling.

Ole Johansen

Elevrådet

Elevrådets arbejde består i at formidle kontakt mellem skolens elever, lærere og rektor. Ud over dette arbejde modtager elevrådet dagligt post fra diverse organisationer, rejsebureauer og andre, der mener at have noget at tilbyde. Alle relevante oplysninger går videre til klasserne via en klasserepræsentant.

Klasserepræsentantens job er at gå til elevrådsmøde ca. en gang månedligt og her fremlægge sin klasses holdning til de sager, der skal drøftes.

Det første, man gør i elevrådet, når man samles efter sommerferien, er at vælge en bestyrelse samt at finde de elever, der skal sidde i de forskellige udvalg, som har elevrepræsentation. Det gælder: Fællesudvalget, økonomiudvalget, årsskriftudvalget, strukturudvalget,

introduktionsudvalget, ekskursionsudvalget samt gymnasieforeningen. Disse elever viderbringer så vigtige informationer til eleverne via klasserepræsentanterne.

Hvilken indflydelse har elevrådet så haft i år?

Vi har ikke udført de helt radikale ændringer, men noget har vi da fået udrettet.

I forbindelse med skolens 50-årsjubilæum vedtog elevrådet, at skolen skulle have en gave. Alle elever gav et symbolsk beløb, og så var det op til elevrådet, hvad gaven skulle være.

Der kom en del forslag, men vi bestemte os for et akvarium. Dette kan ses i hjemstavn »C« forned.

Elevrådet har også arbejdet med sager såsom kopifgift: hvordan forholder eleverne sig til det? Studieture: hvordan kommer man af sted? Spiritus på gymnasiet, ændring af ferieplanen og forslag til eventuelle pædagogiske dage.

Selvom disse forslag måske lyder noget intetsigende og ikke medfører de store forandringer, mener jeg, at elevrådet har en vis indflydelse, og vi ved, at hvis der er noget, har vi mulighed for at blive hørt.

På elevrådets vegne:

Fie Møller, 3.z

Matematik

De fleste mennesker har på et tidspunkt i deres skolegang stiftet bekendtskab med matematikken. Nogle har elsket dette fag, andre har hadet det, og alle kan fortælle om deres forhold til matematik.

- »Matematik er svært, for det er så abstrakt«.
- »Det er dejligt at have matematik, for det er så konkret«.
- »Bortset fra de fire regningsarter, har jeg aldrig haft brug for den matematik, jeg har lært«.
- »Jeg ærgrer mig tit over, at jeg ikke gjorde noget mere ved matematikken, da jeg gik i skole, for nu viser det sig, at jeg har brug for den«.

Matematik er et abstrakt fag. Det er menneskeskabte teoretiske modeller, en tankens verden befolket af ligninger, formler, resultater, sætninger og beviser. Det er en verden, der stiller krav til forestillingsevne og fantasi, en årtusindgammel verden skabt af kreative menneskehjerner, der ustandselig har stillet spørgsmål:

- »Hvad mon der sker, hvis vi gør sådan ..?«
- »Passer det her nu også med forhold i den virkelige verden?«
- »Jeg tror, at det forholder sig på denne måde, men hvordan kan jeg være sikker?«

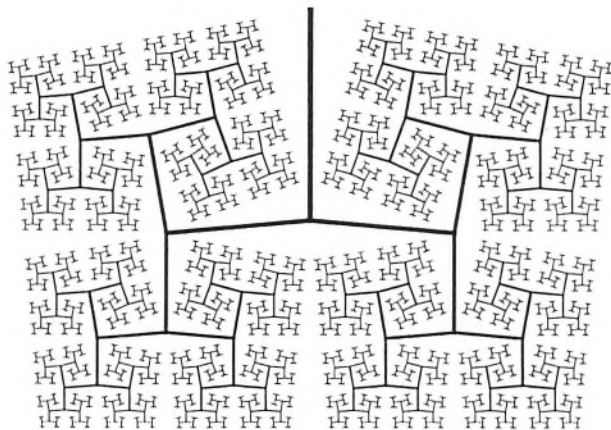
Matematikken er den professionelle tvivler. Nye resultater accepteres kun, når deres rigtighed er *bevist inden for* det matematiske system. Og er der først ført et logisk korrekt bevis for en matematisk sætning, så er resulta-

tet blevet en byggesten, der ikke kan rokkes ved.

Netop denne bestandighed får mange mennesker til at opfatte matematikken som noget afsluttet, statisk, sandt og autoritativt. Noget der er opfundet for mange år siden, og som aldrig ændrer sig.

Men der opfindes ustandselig nye matematiske teorier. Der er opfundet langt mere ny matematik i vort århundrede end i hele perioden frem til dette. Vi hører blot ikke meget om disse landvindinger, for de er på et niveau, hvor kun specialister forstår dem. En glædelig undtagelse er de nye matematiske teorier om kaos og fraktaler, som det er muligt at fortælle om som populærvidenskab.

Selv om matematik er et abstrakt fag, kan arbejdet med det i skolen sagtens opleves som noget konkret. I et typisk undervisningsforløb i matematik arbejdes der først med eksempler, så med teori og dernæst med opgaveregning og anvendelser.

Netop opgaveregningen opleves af mange elever som konkret. De enkelte opgaver er ikke store, og når man er færdig med en opgave, så er man *færdig*, og skal ikke til at diskutere holdninger og følelsesliv.

At der muligvis er fejl i opgavebesvarelsen, eller at man bagefter får at vide, at opgaven kunne være løst på en anden og smartere måde, ændrer ikke på oplevelsen af »færdigt arbejde«.

En anden positiv oplevelse ved at beskæftige sig med matematikken er muligheden for »AHA-oplevelser«. Hvis man har knoklet længe, og tænkt sig stiv i nakken over en opgave, og så pludselig får den helt rigtige idé, uden egentlig at kunne sige hvordan man fik den, så har man haft en »AHA-oplevelse«. Man har fået øje på nogle sammenhænge, man ikke så få sekunder før. Denne pludselige indsigt er en stor tilfredsstillelse.

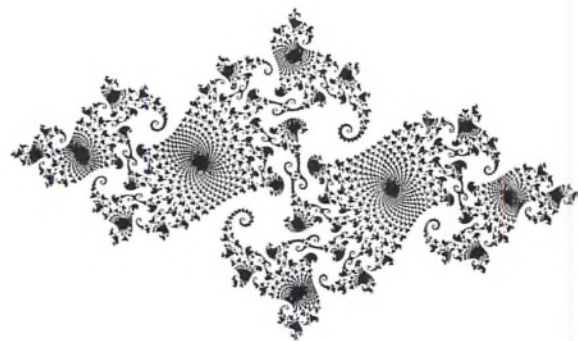
Al den matematik vi nu lærer, kan den overhovedet bruges til noget nyttigt?

Dette er et meget alment og uhyre relevant spørgsmål. For hvis matematikken kun er et avanceret spil, løsrevet fra den virkelige verden, er der vel ingen mening i at have det som fag i skolen.

Matematikken er gennem tiderne opstået i nær vekselvirkning med den virkelige verden. Et godt eksempel herpå er geometrien, der er opstået i forbindelse med praktiske problemer, som f. eks. afstands- og højdebestemmelse til brug ved kortlægning af omverdenen. Hvis jordens omkreds skal bestemmes nytter det ikke at lægge et målebånd omkring den. Det er nødvendigt at opfinde andre metoder. Det lykkedes faktisk den græske matematiker Erathostenes (276 f.Kr.-192 f.Kr.) at give et godt bud på jordens omkreds ved hjælp af

observationer og matematisk snilde. Siden er geometrien udviklet til en kolossal samling af viden, samtidig med at vi har fået kortlagt verden i næsten alle detaljer.

Samspelet med teori og praksis afspejler sig i gymnasiets formål med matematikundervisningen. Dels skal eleverne opnå indsigt i fundamentale matematiske tankegange, begreber og metoder, dels skal de have mulighed for at arbejde med anvendelse af matematik inden for forskellige fagområder. Derfor veksler undervisningen mellem opbygning af matematisk viden og anvendelser af matematik i den virkelige verden.

Påstande om at matematik er meget svært, og at det ikke er noget for piger, kan efter gymnasireformen afvises som rene fordomme. Elevernes valg taler sit tydelige sprog. I det matematiske gymnasium vælger op mod 80 % af eleverne matematik på højt niveau, og faget vælges lige så hyppigt af piger som af drenge.

Frans Øvre

Filosofi

Filosoffer får undertiden ord for at være et sært folkefærd. I stedet for at nøjes med at tænke stiller de sig spørgsmålet: Hvorfor tænker vi det, vi tænker, når vi tænker? Og i stedet for blot at se deres omverden begynder de at overveje, om de ser det, de tror, de ser, når de ser det. I sin allermest parodiske form bliver filosofen en luftig og vidtløftig spekulant uden jordforbindelse, ligesom Poul Martin Møllers licentiat fra »En dansk Students Eventyr«, når han siger:

»Min uendelige Gransken ... gør, at jeg intet udretter. Fremdeles kommer jeg til at tænke på mine Tanker derover, ja jeg tænker over, at jeg tænker derover, og deler mig selv i en uendelig tilbageskridende Rad af Jeg'er, der betragter hinanden. Jeg ved ikke, hvilket Jeg der skal standses ved som det egentlige, og i det Øjeblik jeg standser ved et, er det jo igen et Jeg, der standser derved. Jeg bliver ør og betaget af Svimmelhed, som om jeg stirrede ned i en bundløs Afgrund, og Tænkningen endes med, at jeg føler en rædsom Hovedpine«.

Så vidt den filosofiske karikatur. Virkeligheden, således som den tegner sig for den filosofistuderende i gymnasiet, er anderledes.

For gymnasieeleven i 90'ernes danske gymnasium er filosofifaget både et støttefag og et fag, der eksisterer i sin egen ret. Det støttømæssige består i, at faget giver eleverne nogle

redskaber i hænde, som de kan bruge fornuftigt i andre fag. Et af redskaberne er logikken. Selvom det i vores følsomme tid er blevet almindeligt, at selv politikere siger: »Jeg føler at ...«, spiller argumenterne alligevel en central rolle i den politiske debat. Det gør de også både i videnskaben og i almindelige mellem-menneskelige diskussioner, og derfor selvfølgelig også i timerne i gymnasiet, selv i de mest forskelligartede fag. »Vi alene vide«-holdningen er ikke længere acceptabel i et demokratisk samfund som vores. Man kommer langt med argumenter, og netop logik og argumentationsteori indgår i filosofifaget.

Ligeledes kan faget rumme støttemuligheder for andre fag på andre måder. Det er selvindlysende, at beskæftigelsen med religionsfrihed kan være en støtte for forståelsen i faget religion. Ligeså oplagt er det, at beskæftigelsen med filosofen Platon kan smitte af på den obligatoriske Platon-læsning i oldtidskundskab. Der kan også trækkes tråde til fysik, biologi og samfundskundskab, for blot at nævne nogle eksempler.

Men først og fremmest er filosofi et selvstændigt fag, der har rod i en lang tradition på universiteterne. Og denne tradition får man en klar fornemmelse af allerede i gymnasiet. Og man får også en klar fornemmelse af selve filosofiens substans: filosofernes værker. Faget er ikke bygget op som en slags idéhistorie, hvor man ved hjælp af sekundære fremstillinger får trukket udviklingslinier mellem forskellige historiske perioders livssyn. Det er derimod et fag, hvor man går direkte til de primære kilder og læser filosoferne, således som de selv har udtrykt sig – dog i oversættelse til danske.

Det er bestemt ikke altid lige let. Ganske vist

forstår enhver den livslede, der lyser ud af Søren Kierkegaards diapsalmata, som f. eks. dette:

»Jeg gider slet ikke. Jeg gider ikke ride, det er for stærk en Bevægelse; jeg gider ikke gaae, det er for anstrengende; jeg gider ikke lægge mig ned, thi enten skulde jeg blive liggende, og det gider jeg ikke, eller jeg skulde reise mig op igjen, og det gider jeg heller ikke Summa summarum: jeg gider slet ikke«.

Til gengæld bliver det svært, når den fromme ærkebiskop af Canterbury fra det 11. århundrede, Anselm, forsøger at bevise Guds eksistens ved hjælp af følgende argument:

»Hvis derfor det, ud over hvilket intet højere kan tænkes, kunne tænkes ikke at eksistere, så vilde det slet ikke være det højeste; og dette er utænkeligt. Således eksisterer der altså noget, ud over hvilket intet højere kan tænkes, så at det heller ikke kunne tænkes, at det ikke eksisterede. Og dette er dig, Herre vor Gud«.

Den slags formuleringer kræver virkelig filosofisk træning og tilvænning. Her kommer man ikke sovende eller drømmende til sin viden. Man må virkelig gide noget.

Til gengæld får man så også lejlighed til at stifte bekendtskab med en lang række af de områder, som faget traditionelt har været delt op i. Man skal beskæftige sig med *etikken*. Man kan inden for den *politiske filosofi* f. eks. beskæftige sig med politiske utopier. Man kan inden for *erkendelsesteorien* arbejde med, hvilke begrænsninger der ligger i vores erkendelse af omverdenen. Er f. eks. sproget en be-

grænsning af vores erkendelsesmuligheder? Eller er sproget tværtimod et nyttigt redskab for erkendelsen? Og inden for *videnskabsteorien* kan man stille det fundamentale spørgsmål, hvad videnskab i det hele taget er for noget, og hvor grænserne går for videnskabelig forskning.

Ovennævnte områder er nogle af dem, som indgår i filosofifaget, således som det praktise-

.... Det er indlysende, at Væren (det Umiddelbare) skridter frem og bliver et andet Selv (en Negation af det Umiddelbare) og altsaa sit immanente (ikke udenfra betegnede) Indhold. Det standser, og bliver sit negative Selv; men gjenoptager en Tilværelsens Udvikling i sig, og denne Gjenoptagen, er den bestemte Enkeltheds Tilbliven, som er et Produkt af hiint, og vorder en Urform for videre Udvikling. Dette er Livet.« -

- »... Det er indlysende, at Væren (det Umiddelbare) skridter frem og bliver et andet Selv (en Negation af det Umiddelbare) og altsaa sit immanente (ikke udenfra betegnede) Indhold. Det standser, og bliver sit negative Selv; men gjenoptager en Tilværelsens Udvikling i sig, og denne Gjenoptagen, er den bestemte Enkeltheds Tilbliven, som er et Produkt af hiint, og vorder en Urform for videre Udvikling. Dette er Livet.« -

res i gymnasiet. Men rammerne for, hvordan disse områder skal inddrages, er meget frie. Til gengæld er der nogle hovedkrav om, at faget ikke ensidigt må hægtes op på ét eller to af disse områder.

Arbejdet i timerne er præget af tekstgen- nemgang og diskussion. Der bliver typisk stil- let lige så mange spørgsmål, som der bliver givet svar. Og det gør heller ikke noget. For spørgsmål har rod i videbegær og undren, og når undren kan vække til eftertanke, nærmer vi os det formål med filosofifaget, som så rig- tigt formuleres i Undervisningsministeriets bekendtgørelse og vejledende retningslinier:

»Gymnasiefaget filosofi skal bidrage til at selvstændiggøre den enkelte som tæn- kende menneske. Det skal indføre ele- verne i den abstrakte tænkings væsen og vilkår, udvikle deres sans for række- vidden af filosofiske spørgsmål og med- dele dem et begrebsapparat, som mulig- gør rationel samtale.

Så det er kun godt, at filosofien tvinger elever- ne til at undre sig. Det er frugtbart. Filosofien bliver kun ufrugtbart, når den ender i en må- ben – eller en gaben – over det ufattelige, som hos Fritz Jürgensens filosofistuderende.

Kjeld Thorsen

Personalia

I skoleåret 1991-92 skete der følgende ændrin- ger i personalet.

Pr. 1/8 1991 blev i faste stillinger ansat *Jacob Bolko* (fysik, matematik, datalogi) og *Mette Wad* (engelsk, oldtidskundskab).

Ligeledes pr. 1/8 1991 ansattes som årsvikar *Kirsti Henriksen* (idræt) og *Lotte Schou* (dansk og historie). Derudover har *Mogens Sønder- gaard* (dansk) varetaget et barselsvikariat.

Peter Balslev Madsen (dansk, billedkunst) overgik pr. 1/8 1991 fra at være årsvikar til at være fastansat.

I perioden indtil jul har desuden *Birgitte Bundgaard* været knyttet til skolens admini- stration.

Til sidst må vi ved udgangen af dette skole- år tage afsked med *Peter Bancke* (biologi, geo- grafi), der efter at have været ansat på skolen i 35 år går på pension.

Skolens personale

JA
Jette Anker-Møller
Bygvænget 2
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 48 56

(Engelsk, dansk)

PB
Peter Bancke
Kløvermarken 12
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 10 78

(Biologi, geografi)

JB
Jacob Bolko
Rolstrupparken 24
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 39 93

(Fysik, matematik,
datalogi)

LB
Lene Eg Bolko
Rolstrupparken 24
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 39 93

(Fysik, matematik)

C
Inge Christensen
Østergade 64
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 71 05 20

(Tysk)

JC
Jørgen Bach
Christensen
Elsøvej 161, Frøslev
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 74 41 78

(Historie, idræt)

D
Jens Peter Diget
Bellisvej 10
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 43 89

(Fysik, matematik,
naturfag, datalogi)

KH
Kirsti Henriksen
Sønderdås 2B
7800 Skive
Tlf. 97 52 61 07

(Idræt)

VB
Vibeke Blaabjerg
Haaning
Præstbrovej 236
7950 Erslev
Tlf. 97 74 20 66

(Musik, dansk)

BH
Bent Hjerrild
Præstegårdsvænget 3
7980 Vils
Tlf. 97 76 72 25

(Dansk, fransk)

MH
Martin Horsted
Soelbergsvej 21
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 35 72

(Engelsk, fransk,
italiensk)

HV
Torsten Hvidt
Strandvænget 6
Sdr. Dråby
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 75 14 93

(Kemi, fysik)

TH
Tove Hylgaard
Tordenhøjsvej 20
Skallerup, 7950
Erslev Tlf. 97 74 11 27

(Biologi, teknikfag)

IH
Inge Marie Høgh
Stenbjergvej 34
Nørhå
7752 Snedsted
Tlf. 97 93 46 91

(Dansk, idræt)

VJ
Helle Vibeke
Jacobsen
Valmuevej 18
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 18 77

(Fransk, latin)

PJ
Poul Erik Jacobsen
Valmuevej 18
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 18 77

(Fransk, latin)

BL
Bent Lykke Jensen
Bangsgade 12
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 06 65

(Samfundsfag,
dansk)

BJ
Børge Jensen
Rugskellet 11
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 07 41

(Historie, tysk)

HJ
Hans O. Jensen
Fårupparken 45
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 41 96

(Samfundsfag,
historie, erhvervs-
økonomi)

UJ
Uffe Jensen
Grønnegade 26, 1.
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 39 47

(Tysk,
oldtidskundskab)

OJ
Ole Johansen
Skolebakken 39
Sundby
7950 Erslev
Tlf. 97 74 63 21

(Historie,
samfundsfag,
religion, italiensk)

MK
Merete Krarup
Skivevej 18, Selde
7870 Roslev
Tlf. 97 59 63 35

(Engelsk, tysk)

LK
Leif H. Kristensen
Dalvænget 6
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 48 62

(Kemi, fysik,
naturfag, teknikfag)

AK
Asger Kristiansen
Kølsenvej 57
8831 Løgstrup
Tlf. 86 64 31 17

(Geografi, idræt)

JL
Jan Juul Larsen
Kornblomstvej 2
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 23 17

(Biologi)

LL
Lauge Larsen
Refshammervej 32
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 48 90

(Samfundsfag,
geografi)

CM
Christian Madsen
Ahornvej 1
Glyngøre
7870 Roslev
Tlf. 97 73 18 26

(Datalogi,
matematik)

BM
Peter Balslev
Madsen
Ørndrupvej 15, 1.
7960 Karby
Tlf. 97 76 13 12

(Dansk, billedkunst)

PM
Per Mikkelsen
I. C. Hindingsvej 7
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 49 01

(Dansk, billedkunst)

BN
Bente Noe
Holbergsvej 15
8800 Viborg
Tlf. 86 62 72 10

(Religion, historie)

N
Kaj Nysted
Mosevej 35
Hundborg
7700 Thisted
Tlf. 97 93 71 37

(Geografi)

OP
Christian Ole
Pallesen
Friskolevej 5
Bjergby
7950 Erslev
Tlf. 97 74 00 95

(Musik)

P
Margit Pedersen
Refshammervej 32
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 48 90

(Fransk, idræt)

MP
Mogens Pedersen
Strandparken 50
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 06 02

(Dansk, tysk)

AO
Anne Marie
Overbeck Pedersen
Fasanvej 29
7900 Nykøbing Mors

(Engelsk, idræt)

CP
Claus Pindstrup
Valmuevej 6
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 49 98

(Engelsk, dansk)

ER
Ebbe B. Rasmussen
Østergade 64
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 71 05 20

(Dansk, idræt)

RV
Holger
Riis-Vestergaard
Granvej 47
Glyngøre
7870 Roslev
Tlf. 97 73 15 84

(Biologi, kemi)

LS
Lars Scheibel
Klosterbugten 11
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 09 12

(Samfundsfag,
historie)

LO
Lotte Schou
Friskolevej 5
Bjergby
7950 Erslev
Tlf. 97 74 00 95

(Dansk, historie)

T
Karin Thomsen
Vårvej 10
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 48 66

(Matematik, fysik,
naturfag)

KS
Kurt Sonne
Thomsen
Staghøjvej 17
Frøslev
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 74 44 10

(Fysik, matematik,
naturfag)

KT
Kjeld Thorsen
Næssundvej 461
7960 Karby
Tlf. 97 76 12 14

(Historie,
oldtidskundskab,
religion, filosofi)

MV
Marianne Villaume
Græsmarken 10
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 35 33

(Musik, fransk)

MW
Mette Wad
Emilievej 5
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 71 05 59

(Engelsk,
oldtidskundskab)

LØ
Lisbeth Østergaard
Emiliedalsvej 34
8270 Højbjerg
Tlf. 86 27 68 68

(Fransk, dansk)

Ø
Frans Øvre
Vårvej 10
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 48 66

(Matematik)

EP
Elisabeth Pilgaard
Fåruphusevej 14 A
7900 Nykøbing Mo:
Tlf. 97 72 12 88

(Sekretær)

SP
Kirsten Spanggaard
Granvej 65
Glyngøre
7870 Roslev
Tlf. 97 73 13 26

(Sekretær)

Egon Bylov Grothe
Klintevej 14
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 22 09

(Pedelmedhjælper)

Hans Jørgen Nielsen
Svalevej 49
7900 Nykøbing Mo:
Tlf. 97 72 33 65

(Pedel)

Kurt Pedersen
Præstbrovej 81
7950 Erslev
Tlf. 97 74 18 32

(Pedelmedhjælper)

Else Marie Bro
Klosterbugten 9
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 35 24

(Kantinen)

Birthe Larsen
Sallingsundvej 3
7900 Nykøbing Mo:
Tlf. 97 72 26 40

(Kantinen)

Ekskursioner, studierejser og udvekslinger

Gennem tale og skrift bliver gymnasieskolerne ofte opfordret til at lade eleverne komme uden for skolebygningerne for at se og opleve forholdene på de steder, hvor nævnte forhold findes og/eller foregår. I de sidste år er der også talt meget om internationalisering, hvilket ofte vil indeholde et rejseelement.

Ekskursioner kan foretages inden for alle fag. Der kan således være tale om både stamklasser og valghold. Normalt afholdes de i skoletiden og alle elever i klassen/på holdet skal deltage. Skolen betaler et mindre rejsetilskud, mens eleverne må betale det resterende (incl. kost).

En ekskursion er et led i undervisningen, og den kræver, at man fagligt forbereder og efterbehandler det relevante stof. Det kan medføre et lidt større tidsforbrug end normalt; men det er nødvendigt for at nå et vellykket resultat.

I det forløbne skoleår har der været ekskursioner inden for mange fag og med forskellige mål og emner.

Som eksempel kan nævnes: Billedkunstkursioner til kunstmuseer i Jylland, biologiske ekskursioner til levnedsmiddellaboratoriet i Thisted og Den Økologiske Landbrugsskole i Vendsyssel, geografis gennemgang af landskabsformer og landbrugsproduktion på Mors samt engelsk med teatertur til Århus.

I fagene kemi, fysik, samfundsfag, musik og biologi har højniveaeholdene været på flerdageekskursioner til henholdsvis Århus, Kø-

benhavn og Tipperne, med besøg på fagrelevante institutioner og lokaliteter.

Studierejser til udlandet indebærer, at eleverne specielt studerer forholdene på de steder, der er valgt som mål. Det behandlede stof og observationerne på stedet skal helt eller delvist opgives til eksamen. Alle elever i en klasse eller på et hold skal deltage, for at man kan få lov til at rejse i skoletiden. Der er ikke mulighed for at få tilskud til studierejser til udlandet.

Der har i dette skoleår været afholdt følgende studierejser: 3.a og 3.x (Rom), 3.b (Paris), 3.z (Istanbul). 3.y besøgte Ungarn i skoleåret 1990/91.

For 3.a's vedkommende har der delvist været tale om et udvekslingsprojekt med genbesøg fra Rom i begyndelsen af april måned 1992.

2.b har haft et specielt projekt under EF's Linguaprogram. Læs om det på de følgende sider.

Jan Juul Larsen og Kaj Nysted

Linguaprogrammet

EF har i de sidste par år skabt en række programmer, der har til formål at fremme samarbejde mellem de enkelte lande på det uddannelsesmæssige område. Blandt disse programmer er LINGUA, hvis mål er gennem samar-

bejde med uddannelsesinstitutioner, bl. a. gymnasier, at gennemføre undervisningsprojekter sammen med lignende institutioner i et eller flere EF-lande. Det er hensigten, at der i denne fælles undervisning skal anvendes et fælles fremmedsprog således, at eleverne fra de involverede lande får et sprogligt udbytte af samarbejdet. Specielt lægger man vægt på, at landene med de »små« EF-sprog arbejder sammen. I vort tilfælde blev det et samarbejde om et økologiemne med et italiensk gymnasium, og kommunikationssproget blev engelsk.

Ved siden af det sproglige lægges der også vægt på, at de unge får lejlighed til at leve sig ind i en fremmed kultur. Derfor skal ophold i det andet land vare mindst 2 uger, og man forventer, at eleverne indkvarteres privat. Normalt vil der være tale om en udveksling, så man får indsigt i hinandens undervisningssystemer og levevis.

I vinteren 1991 søgte Morsø Gymnasium sammen med Liceo Scientifico »Talete« midler gennem LINGUA til et udvekslingsprojekt. Liceo »Talete« er et matematisk gymnasium i Rom, som vi havde kontakt med fra tidligere studierejser.

Men hvad kunne forene Rom og Mors i et fælles projekt? Trods de indlysende forskelle blev vi hurtigt enige om i fællesskab at studere samspillet mellem mennesket og dets fysiske omgivelser i en storby og et landområde, sat ind i en historisk ramme.

Ventetiden var lang; men endelig i maj fik vi det positive svar, at vort projekt ville blive støttet med 40.000 kroner. Dermed kunne den egentlige planlægning gå i gang, og vi kunne så småt begynde at glæde os til februar 1992.

Ole Johansen

Turen til Rom

På grundlag af et meget nødvendigt forberedelsesbesøg var der udarbejdet et detaljeret program indeholdende undervisningsforløb og nøjagtige tidspunkter. Det meste af programmet blev gennemført, men måske ikke altid, som vi havde troet. – Kort kan det faglige deles op i fire afsnit:

1. *Rejsen.* Specielt på turen fra München til Rom var der muligheder for at se forskelle i terræntyper, forskelle i bebyggelse og byggemåde og forskelle i jordudnyttelsen.

2. *Undervisningsobservation.* Det blev hurtigt konstateret, at de fleste timer forløb noget anderledes end hjemme. F. eks. var der kun et frikvarter pr. dag. Når klokken ringede, skiftede lærerne til en anden klasse. Det blev også bemærket, at der i timerne ikke var megen samtale – af faglig karakter – hverken mellem elev og lærer eller eleverne imellem. Enkelte elever blev overhørt eller læreren holdt en lille forelæsning. En speciel oplevelse var det at overvære en fysiktime med emnet magnetisme. Der blev vist udmærkede demonstrationsforsøg af en laboratiemedarbejder – ikke af læreren. Læreren var til stede, men sagde faktisk intet, og eleverne var stort set også tavse.

De fysiske rammer for undervisningen er ikke som på Morsø Gymnasium. Hovedparten af undervisningen foregår i faste klasselokaler. En skole med 870 elever på den naturvidenskabelige linje havde ét fysiklaboratorium og ét laboratorium fælles for kemi og biologi.

Det er helt umuligt at sige om danske eller italienske studenter er generelt bedre eller dårligere stillet efter endt eksamen på grundlag af de få observationstimer. Undervisningsformerne er forskellige. Det var vores indtryk,

at eleverne i 2.b ikke havde særlig interesse i at bytte metoder.

3. *Det historiske Rom.* Bekendtskabet med etruskergrave, udgravninger i Ostia Antica, Colosseum, de store kirker, pladserne, Vatikanmuseet (en lille del deraf), Villa Borghese og meget mere betyder en indsigt i den historiske udvikling og kulturelle formåen på forskellige tidspunkter. De unge mennesker har fået en vis forståelse af europæisk kulturarv. Det, de har set, er selvfølgelig et fantastisk supplement til bøgernes fremstilling.

For at klargøre, at Rom ikke alene er bymidten (Centra Storico), var der arrangeret en bytur til nye kvarterer, f. eks. det kvarter, der blev opført som såkaldt olympisk landsby til legene i 1960. I dag stod blokkene som et noget kedeligt boligkvarter med små lejligheder.

4. *Det økologiske aspekt.* I den periode, vi opholdt os i Rom, var der højtryk, hvilket betød voksende smog-problemer. Udslippet – især fra et alt for stort antal biler – kunne ikke transporteres bort fra regionen, så mængden af gasser steg dag for dag. I aviserne kunne vi følge med i væksten af kulilte i luften.

En planlagt undersøgelse af vandkvaliteten i Tiberen blev desværre ikke gennemført. Til gengæld så vi et fint eksempel på et økologisk system, som nok ligger langt fra det naturlige, men alligevel var i ganske god balance: en malkekvægsbesætning på en gård nord for Rom.

De økologiske forhold blev yderligere belyst gennem besøg på det nationale forskningscenter for energi og økologi. Man kunne via dette besøg få et indtryk af, at den naturvidenskabelige forskning foregår på et højt fagligt niveau.

Ovennævnte kan kun blive en overfladisk gennemgang af 14 dages observationer.

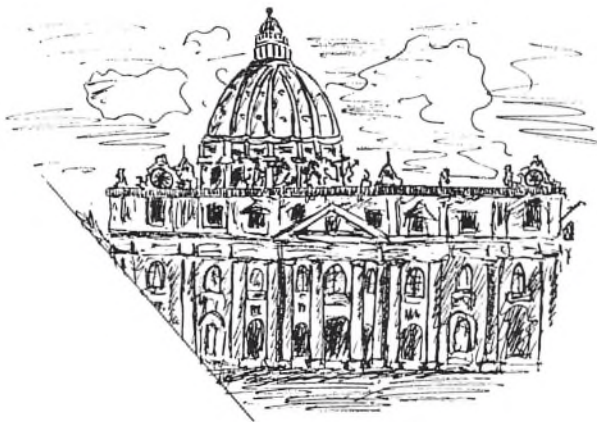
Det kan ikke undgås, at der i forbindelse med et arrangement, som det beskrevne, kan opstå nogle misforståelser, som kan være af både *sproglig* og *kulturel* karakter. Samlet kan vi dog sige, at udbyttet af turen har været stort både socialt og fagligt. Det er vores overbevisning, at eleverne blev bevidste om kompleksiteten, når der blev sammenlignet. Man kan ikke sige: således fungerer et italiensk hjem. Ligesom man ikke kan sige: således fungerer et dansk hjem.

Kaj Nysted

Ciao Roma!

Det var med kufferterne fulde af forventninger, vi fredag den 31. januar forlod Morsø Gymnasium og Danmark og drog til Rom for i 14 dage at bo hos en italiensk familie.

Hvordan var familierne, og hvordan var den italienske elev, som vi kun kendte på en ret overfladisk måde – gennem et enkelt brev eller telefonsamtale? Hvordan ville vi få det sammen med disse mennesker, og var de lige så kærlige, åbne, frie og varmbloedige, som

man som dansker anser disse sydlændinge for at være? Ville vi blive inddraget som en del af familien og være en del af deres dagligdag, eller ville vi blive betragtet som en formel gæst? Hvordan var kønsrollemønstret i familien, var det stadig det gamle mønster med moderen stående hele dagen ved komfuret og faderen som forsørgeren og overhovedet?

Det var spørgsmål som disse, der kværnede rundt i vores hoveder, da vi efter 32 timer i tog og to overnatninger på hotel endelig blev konfronteret med de italienske elever og deres familier. Dorte mødte »sin« Cristiana, der sammen med sin mor og nabokone troppede op på gymnasiet »Talete« i højhælede sko og pelsjakke for at hente de to piger. Tania mødte Giovanni, som med beklagelig mine forklarede, at begge forældre var på arbejde og derfor ikke havde tid til at hente dem, så de måtte selv finde hjem. Allerede her brast i hvert fald

To nordboeres møde med »Mamma Miracoli«.

Tanias forventning om en »Mamma Miracoli«-lignende mor, og forskellen på vore to familier var også klar allerede på dette tidlige tidspunkt.

– »Jeg ved ikke, hvad jeg tænkte, da jeg opdagede, at nabokonen var med. Jeg følte, at jeg nu rigtig skulle ses efter i sømmene, men hvis dette var tilfældet, var det godt skjult, og det virkede i hvert fald ikke negativt på velkomsten. Jeg nærmest fløj ind i favnen på »min mor« – selv om jeg blev lidt overrasket over dette kæmpeknus, gjorde det mig samtidig glad«.

– »Vi kom hjem til en tom lejlighed, men da moderen endelig kom, var min velkomst lige så hjertelig som din; og dette var kun en forsmag på den gæstfrihed, varme og venlighed, som italienerne viste os under hele vores ophold hos dem«.

– »Gæstfrihed ..., det er ikke ordet, og da jeg blev præsenteret for et veldækket bord med tre retter mad (pasta i alle dens afskygninger), frugt og kage, troede jeg, at dette udelukkende var for at give mig et godt indtryk af familien, men senere fandt jeg ud af, at dette er ganske normalt i Italien – også til frokosttid«.

– »Frokostmåltidet i min familie blev tilberedt af »hushjælpen« – klokken ca. 14.00 stod det klart (en lang formiddag – specielt når man tænker på, at morgenmåltidet for mit vedkommende kun bestod af en småkage og et glas milkshake). Aftensmaden lavede så til gengæld både »mor og far« – sammen. Endnu en myte og forestilling om kønsrollemønstret i en italiensk familie aflivet. I min italienske familie var rollerne nemlig præcis som i min danske familie. Hjælpemidler som opvaske-maskine og microovn forefandtes også i familien, hvilket endnu mere underbygger min fo-

restilling om, at jeg i hvert fald levede hos en ret »moderne« familie«.

– »Min familie var knap så moderne; men selv om faderen var overhovedet og den, der tjente penge til familien, mærkedes det ikke i hans opførsel og forhold til moderen og Cristiana. Han var ikke dominerende over for dem og forlangte ikke, at de udelukkende skulle danse efter hans pibe, selv om de var kvinder. Det var dog med enkelte undtagelser moderen, der klarede det huslige arbejde, og mit indtryk var, at Cristiana normalvis også tog del i dette, men hun havde »fået fri« på grund af mig, som var hendes gæst«.

– »I forbindelse med arbejdet i hjemmet må jeg tilføje, at Giovanni, som jeg boede hos, ikke hjalp overhovedet, og at jeg som gæst ikke måtte – jeg måtte ikke angang løfte min egen tallerken af bordet. At Giovanni ikke hjalp, kan skyldes tilfældigheder, jeg tror ikke, at årsagen var kønsroller – faderen hjalp jo meget. En anden ting, som jeg tror er meget generelt, er måden, hvorpå vi som »fremmede« meget hurtigt blev en del af familien. Jeg blev allerede efter den første dag betragtet som familiens »datter« og var dermed også en del af dagligdagen«.

– »Det samme hos mig, men selv om vi følte os som en del af familien, blev vi alligevel båret på hænder. Cristiana spurgte altid mig, hvad jeg ønskede at foretage mig, og det at åbne døre var ikke noget, jeg selv skulle tage mig af«.

– »Jeg tror nok, at Giovanni følte, at han

skulle passe på mig, når vi f. eks. gik på gaden, var i bussen eller metroen; men ret hurtigt fik jeg da gjort ham opmærksom på, at piger i Danmark ikke behøver en »beskytter«, og at jeg godt kunne tale for mig selv. Dette var meget overraskende for ham. På trods af dette beskytterinstinkt var vi alligevel meget lige, og fænomener som de åbne døre, som du tidligere nævnte, betragtede jeg til sidst som ren og skær høflighed. Jeg følte ikke på noget tidspunkt, at han undervurderede mig og de andre danske piger, men tværtimod respekterede os fordi vi, som han sagde: »har vores meningers mod« i modsætning til italienske piger«.

Hvad enten vi boede hos dreng eller pige, i moderne eller umoderne familier, var de 14 dages privat indkvartering i Rom en kæmpeoplevelse for os alle. Den åbenhed og hjertelighed, vi mødte overalt, kendte ingen grænser; og da afskeden nærmede sig, blev vi nærmest overøst med gaver, knus, kys og kram, invitationer til at komme tilbage og hilsner til de danske familier.

Behøver vi at nævne, at Termini banegården i Rom fredag den 14. februar var fyldt med tres meget rødøjede danske og italienske elever, der pludselig skulle sige; »farvel og på gensyn til april«. Opholdet var næsten endt, og forsikringer om brevskriveri og telefonering røg gennem luften.

Vi har alle haft en fantastisk oplevelse og glæder os nu til genbesøget i april.

Dorte Bundgaard og Tania Rettig, 2.b

3.z ved Europas port til Asien

Kl. 5.00 en kold og våd morgen i oktober var 3.z klar til at erobre det eksotiske Istanbul. 19 timer senere var vi fremme ved målet efter at have krydset både Kroatien, Slovenien og mellemlandet i den serbiske hovedstad Beograd. Andre klasser ville have været døden nær af angst blot ved tanken om dette, men ikke 3.z med den unikke jernvilje. Vi var nu spændte på at se vores hotel, der ifølge brochurerne skulle have en central beliggenhed! Det holdt også stik: Det eksotiske Hotel Mola lå mindre end 20 meter fra en 6-sporet hovedvej! Alligevel mærkede vi ikke noget til dette på værelserne, der var aldeles lydisolerede for alle *udefrakommende* lyde ...

Da det var en studierejse, havde vi fundet nogle emner inden for religion og historie. I førstnævnte fag skulle vi studere moskeernes arkitektur samt betydningen af Islam i tyrkerne dagligdag. I sidstnævnte fag skulle vi se de historiske steder fra såvel romerrigets tid som det osmaniske riges tid. Vi så en række moskeer, bl. a.: Faith-moskeen, Hagia Sofia og Den blå Moske. I forbindelse med historie så vi Hippodromen, Dolmabacha, Sulltanamentet m.m.

Da en af vore opgaver var at studere tyrkerne levevis og adfærd, bestemte vi, at det var meget relevant at tage på diskotek. En tur på et tyrkisk diskotek kan varmt anbefales, for her var musikken en god cocktail af vestlig og tyrkisk musik. Sociale som 3.z altid er, dansede hele klassen sammen rundt midt på gulvet. Pludselig kom ejeren farende og splittede os alle op og dannede par to og to, nogle sammen

med tyrkere og andre sammen med danskere. Nu begyndte vore studier for alvor. Nu skulle der danses tyrkisk af *alle!*

Den næste dag skulle vi ud at besøge et engelsksproget tyrkisk gymnasium. Her diskuterede vi bl. a. kurderproblematikken, tyrkisk EF-medlemskab og selvfølgelig den unge tyrkers dagligdag. På alle områder kunne vi styre samtalen med de forøvrigt om Danmark særdeles oplyste tyrkere, indtil en elev stillede os følgende spørgsmål: »Når alting er så godt i Danmark, hvorfor har I så verdens største selvmordsprocent?« Med dette spørgsmål blev vi mundlamme. Hvad skulle vi svare? Dette var første gang på turen vi fik bekræftet,

»Grænseløs« gæstfrihed

at man lærer meget om sit land, når man er ude at rejse i den store verden.

Istanbuls gader er et inferno af de gule TAK-Sler og de utrættelige gadesælgere, der sælger alt muligt mellem himmel og jord. Også 3.z stiftede bekendtskab med disse. Således betalte en person 100 kr. for en fez, mens en anden fra selvsamme klasse købte en identisk fez for 30 kr. En oplevede sågar at få pudset sine sko til en pris af 110 kr. Med til historien hører, at det var stofsko! Den enes brød den andens ... Drengene fra 3.z blev endog tilbudt en pris for alle pigerne, men da drengene fra denne klasse jo er ret ridderlige, besluttede de efter en kort rådslagning at beholde dem.

Inden vi tog hjemmefra, havde vi fået at vide, at tyrkere stjæler som ravne. Dette modbeviste vores tur imidlertid, da ikke en eneste blev bestjålet. Hvem hviskede fordomme ..?

Det tyrkiske køkken er et kapitel for sig; men kort kan det siges, at de spiser brød til alt og meget kebab – vel at mærke på alle tider af døgnet. Da tyrkernes mad indeholder nogle andre bakterier end de danske, forsøgte vi at forebygge escremento espresso med vidundermidlet Paraghurt! Det gik fint til to dage før hjemrejsen, så var pludselig halvdelen incl. de to ellers hårdføre lærere, *Bente Noe* og *Jørgen Christensen*, at finde i fast pendulfart imellem toilettet og deres seng. På disse to døgn blev der brugt en anselig mængde af de såkaldte stoptabletter, men lige lidt hjalp det!

Et af turens absolutte højdepunkter var at

overvære en udøvelse af suffisme, dvs. Islams mystik. Vi blev først inviteret til middag hos de dansende dervisher, der var vel ca. 400 i alt. Efter spisningen bad og dansede de, mens vi så på i ikke mindre end 2½ time. Både gamle og unge deltog. Deres tro er, at de ved en vedvarende bøn og dans kan komme i en meget tæt kontakt med Allah. Efter ceremonien blev der serveret frugt, the, slik med mere. Vi fik nu mulighed for at stille deres »præst« alle spørgsmål mellem himmel og jord. Han kunne godt nok ikke tale engelsk, men han havde skaffet os en tolk. I de vel omkring 3 timer vi sad der og snakkede, fik vi ryddet en masse fordomme, der i høj grad skyldtes uvidenhed, af vejen. »Præsten«, vi talte med, har bl. a. elever i Sverige, der blev undervist via post.

Når man i Tyrkiet oplever en grænseløs gæstfrihed, bliver man lidt flov over den måde, hvorpå vi i Danmark behandler vores gæster. Om det så er gæstearbejdere, flygtninge eller forretningsfolk er underordnet.

På vores 8 dage lange rejse til Istanbul har vi helt sikkert fået en masse nye impulser og lært meget af tyrkerne. Samtidig er vi også blevet mere bevidste om det, der er både godt og dårligt i Danmark. Vi har altså haft en uforglemmelig tur til Tyrkiet, som vi varmt kan anbefale som rejsemål på såvel det faglige som på det menneskelige område.

På 3.z's vegne
Peter Højriis Andersen

Engelsk-dansk udveksling

Som led i en udvekslingstradition mellem Hereford og Worcester County og Viborg Amt havde vi, *Kurt Sonne Thomsen* og *Martin Horsted*, i oktober 1991 sammen med 6 andre skolefolk fra Amtet en uge i det engelske venskabsamt. På grundlag af vore ansøgningspapirer blev vi indkvarteret hos *Hazel Evans* i Redditch og *Heather Fairs* i Bewdley, vicerektorer på hhv. Arrow Vale High School i Redditch og Haybridge High School i Hagley. Ud over at følge dem i deres daglige arbejde fik vi mulighed for at overvære undervisningen i deres skoler, diskutere med deres kolleger i frikvarterer og mellemtimer, besøge skoleformer fra »nursery schools« og opefter, se de dejlige landskaber med levende hegn under ekskursioner til institutioner og ikke mindst katedralerne i middelalderbyerne Worcester og Hereford.

Alle 8 havde haft gode værter og derved fået nye venner, så ingen frygtede gensynet blot 2 uger efter vor hjemkomst.

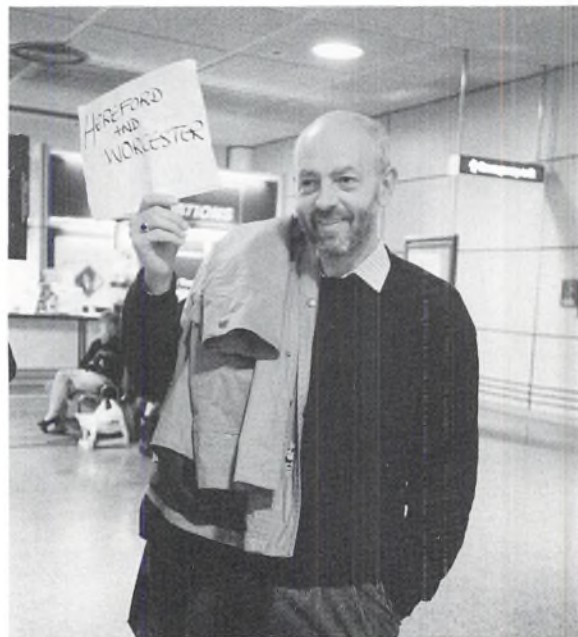
Morsø Gymnasium var særlig privilegeret under vor »engelske uge«: ud over at have *Heather Fairs* og *Hazel Evans* som »observatører« og bidragsydere hovedsageligt i engelsktimerne kunne vi trække på waliseren *David Mathias* (Hereford) og *Mervyn Riches* (Worcester), indkvarterede i hhv. Frøslev og i Viborg.

Fra *Mervyn Riches*, County Inspector for English and Drama, Hereford and Worcester County (altså faginspektør) har vi modtaget og oversat følgende brev.

Kurt Sonne Thomsen og Martin Horsted

En englænder i Viborg Amt

Sidste år i oktober kom jeg til Viborg Amt sammen med en gruppe på 8 skoleledere og viceinspektører. I løbet af en uge besøgte jeg mange skoleformer; men jeg er særdeles glad for at kunne sige, at det blev muligt for mig at tilbringe to hele dage på Morsø Gymnasium. Efter vor uge i Viborg Amt var vi alle så imponerede over dansk undervisning, at vi ønskede at arbejde i Danmark! Hovedårsagen var ganske enkel: I bruger flere penge på bygninger og udstyr, end vi gør. Når I har skabt rummelige og velplanlagte bygninger, passer I godt på dem og udstyrer dem uden smålighed. Som følge deraf er de omgivelser, i hvilke både elever og undervisere arbejder, mere civiliserede, renere og pænere end selv i de bedste skoler i England.

Mervyn Riches byder velkommen

Jeg tror, dette indtryk var så overvældende, at hvad angår undervisning og indlæring blev det svært for os at koncentrere os om det, der faktisk skete i klasseværelserne. Jeg har på fornemmelsen, at forholdet mellem elever og undervisere samt mellem elever indbyrdes ikke er meget forskelligt fra det, I ville finde i England. Som gæster kom vi sandelig til at føle os velkomne, og det er klart, at kvaliteten af engelsk som talt i Danmark hjælper dertil. De iblandt os, som ikke tidligere havde rejst meget i Skandinavien, blev overraskede over at finde så mange engelsksprogede programmer i fjernsynet og i radioen. Ikke mindst engelsk-timernes form forbavsede mig: eleverne læste engelsksproget litteratur, diskuterede deres svar og skrev om disse på så raffinerede måder, at jeg måtte anstrenge mig for at huske, at de arbejdede på et fremmedsprog. Det drejede sig om temaer, personer og handlinger i tekster, som krævede stor opmærksomhed, snarere end om sproglige enkeltheder eller besværlige oversættelser. Det virkede, som om det sidstnævnte beherskedes så godt, at det kun skulle nævnes nu og da. Jeg havde på

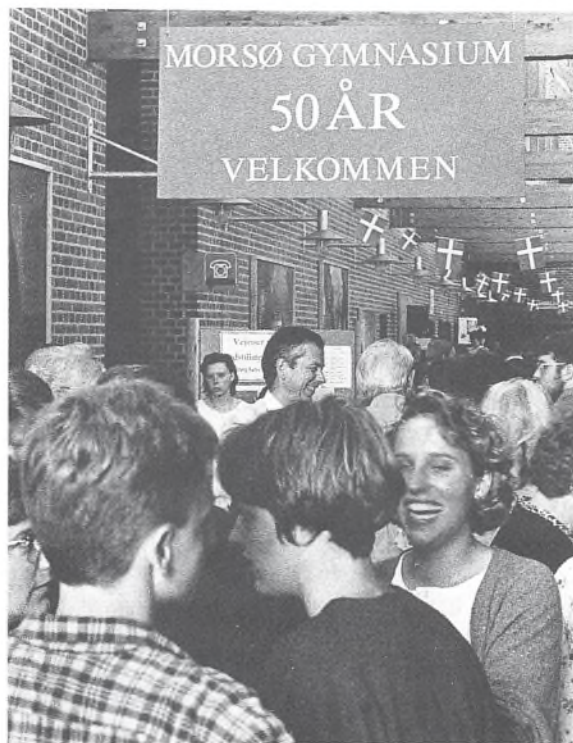

Fede tider og jubilæumsglade dage. – Se de næste sider

fornemmelsen, at hvis jeg havde blandet engelske gymnasieelever med dem, jeg mødte på Mors, ville vi kunne have den samme litteraturgennemgang, og det ville være svært at se forskel på nationaliteterne.

Det vil være svært at prøve denne teori i praksis; men under alle omstændigheder benytter jeg mig gerne af muligheden for at arbejde mere i jeres engelskklasser, så Kurt Sonne Thomsen og jeg har talt om et genbesøg senere i år. Jeg håber meget, det vil lykkes, idet jeg har meget gode og positive minder om Morsø Gymnasium og gerne vil genopfriske dem.

Mervyn Riches

Årets aktiviteter

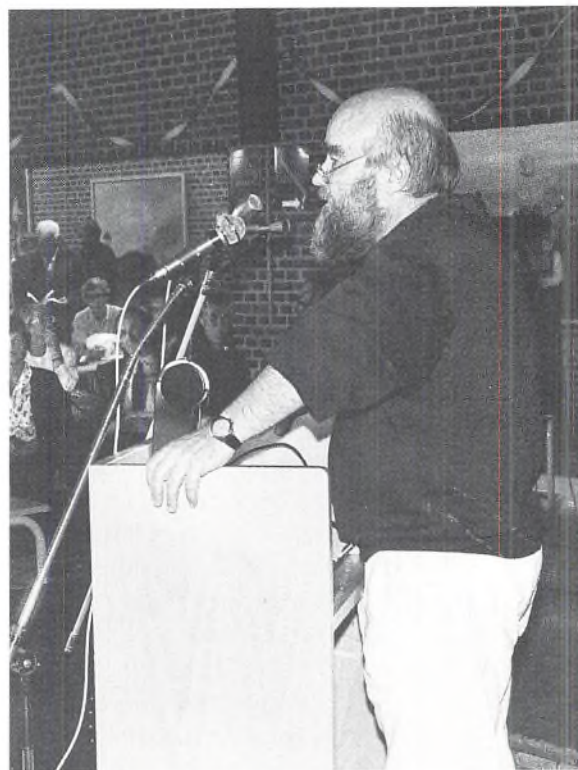
Morsø Gymnasiums 50-årsjubilæum

I september 1991 fejrede Morsø Gymnasium 50-årsjubilæum.

Forskellige udvalg havde gennem det meste af et år forberedt jubilæet, som blev markeret dels ved udgivelsen af et jubilæumsskrift, dels ved nogle temadage på skolen som optakt til den egentlige festligholdelse lørdag den 21. september.

Dagen begyndte på Kirketorvet, hvor et salonorkester fra gymnasiet spillede til et hold lanciers-dansere i farvestrålende festtøj. På gymnasiet var der om eftermiddagen »åbent hus« for alle interesserede og om aftenen fest for såvel tidligere som nuværende elever og lærere.

»Åbent hus-arrangementet« bød på afsløring af Kurt Tegtmeiers »Gangen«, en skulptur skænket af Inge og Asger Mathiassens fond samt Gymnasieforeningen, revy i Teatersalen over temaer fra de sidste 50 år og festtale ved Ejgil Søholm, tidligere elev ved Morsø Gymnasium. I en af hjemstavnene var der indrettet en 60'er-hule med puder på gulvene, røgelsespinde og fed musik fra dengang, og i kantinen skred en vaskeægte 70'er solidaritetsdemonstration forbi. Der var musikalsk optræden ved et salonorkester og prøver på gymnastik fra henholdsvis 60'erne, 80'erne og 90'erne. »Paradis-biografen« viste gamle danske film,

og man kunne besøge en stue indrettet som i 50'erne, i øvrigt lige ved siden af det fine konditori, hvor man kunne nyde udsøgte kager, og hvor nydelige unge piger, takkeligt klædt i sorte kjoler og hvide forklæder, skænkede kaffe, te eller varm chokolade for gæsterne.

Fysikafdelingen havde fundet forskellige kuriositeter og museale mærkværdigheder frem i dagens anledning. Andre steder kunne man se skiftende tiders mode.

Nutidens barske virkelighed var helt nærværende i en AIDS-informations-butik, hvis markante udsmykning var et juletræ pyntet med kondomer.

Rigtig mange mennesker havde taget imod invitationen til at besøge Morsø Gymnasium denne lørdag eftermiddag.

Efter festmiddagen om aftenen spillede salonorkesteret op til »Les lanciers«, hvorefter der dansedes til skiftevis jazz- og rockmusik.

Lauge Larsen

Fællestimer

I fællestimerne samles skolens elever og lærere i Teatersalen til fælles oplevelser og berigelse. Det drejer sig om en halv snes timer årligt, hvor skolen har inviteret gæster udefra. Emnerne forberedes og efterbehandles gerne i den daglige undervisning.

I forbindelse med skolens 50-årsjubilæum orienterede *Jakob Lange*, leder af Den centrale Studievejledning, om optagelsesbetingelser til de videregående uddannelser.

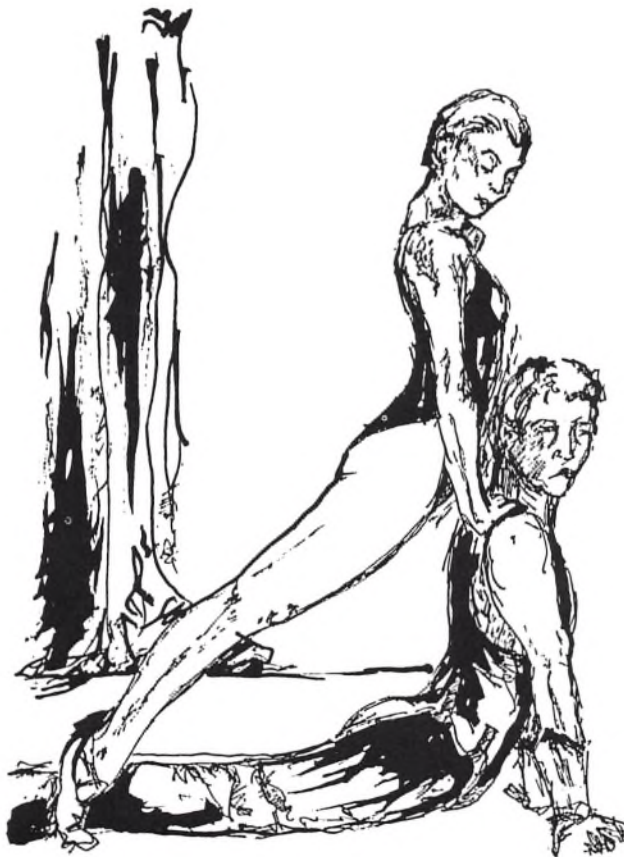
Jubilæet blev markeret med aktivitetsdage, og begivenheder fra disse blev optaget video og senere vist for hele skolen.

Som optakt til dette års Operation Dagsværk havde vi besøg af den brasilianske kulturgruppe *Olodum*, som underholdt med eksotisk musik, sang og dans. De indsamlede penge gik i år netop til uddannelsesprojekter i Brasilien – herunder grupper som *Olodum*, der lærer børn i slumkvartererne at spille, hvorved de skaffer sig et udkomme.

Middelalderens folkeviser omsat til moderne dans er en ganske god idé. Det viste *Nyt Dansk Danseteater* i forestillingen »– men dan-

sen den går«. Det fælles tema i de tre folkeviser: *Harpens Kraft*, *Jomfru i Fugleham* og *Elverskud*, som NDD dansede, er den vanskelige overgang fra en beskyttet barndom til en mere usikker voksentilværelse. Problemer i forbindelse med denne socialiseringsproces er tilsyneladende evig-gyldige. Koreografi, musik, scenografi og kostumer gav en usædvanlig oplevelse.

Limfjordsteatret viste stykket »En bid af Paradis« af *Jytte Borberg*. »– Et stykke om verden af i dag, om »drømmenes verden«, en glitrende spejlverden, fyldt med video- og reklamebille-

der, hvor det kan være svært for det enkelte menneske, at finde sit eget billede, sin egen identitet ...« – som pressen skrev.

Fortiden var emnet i forfatteren *Vagn Lundbyes* anderledes foredrag i anledning af Columbus-året. Vagn Lundbye deltog også i almindelig klasseundervisning i løbet af dagen.

Fremtiden var til debat i en høring om EF-unionen sidst på skoleåret. Eleverne mødte frem med velforberejdede spørgsmål fra undervisningen i samfundsfag og historie.

Uffe Jensen

Koordination

Gymnasiet forsøger i videst muligt omfang at lave integreret undervisning. Her er et par eksempler på noget sådant:

»Livsbetingelser og livsytringer i universet«

I efteråret lavede vi i 1.a i dansk, biologi og naturfag et forsøg med at belyse begreberne liv og livsbetingelser ud fra flere synsvinkler.

I naturfag studerede vi først astronomernes beskrivelse af en stjernes og et solsystems tilblivelse.

En hovedkonklusion er, at jorden og menneskene er skabt af rester fra gamle, udbrændte stjerner.

Derefter studerede vi den mest anvendte beskrivelse af universets historie, Big Bang-modellen.

Astronomernes beskrivelse sammenstillede vi med forskellige skabelsesmyter, herunder 1. Mosebog, kap. 1. Denne del af forløbet bliver fortsat i religion i 3.g.

I biologi studerede klassen livsytringer og

undersøgte, hvordan man kan skelne mellem levende og livløst materiale. Klassen studerede en teori om livets opståen og lavede forsøg med nogle stoffer, som indgår som delelementer i teorien. Klassen studerede også økosystemer og deres stabilitet.

I dansk læste klassen science-fiction noveller ... Frank Herbert Klit og A. C. Clarke: *Før Paradis*, som ud fra meget forskellige synsvinkler beskæftiger sig med muligheden for, at der opstår liv andre steder i universet, og om livsformerne – herunder vor egen – vil kunne finde eller skabe varige livsbetingelser.

Jens Peter Diget

»Er vi i live eller hva'?!«

Som »et kys i solen« oplevede man koncerten i Morsø Ungdomsgård lørdag den 22. februar: En våd, men samtidig meget varm oplevelse, som kunne mærkes på krop og lemmer flere dage efter. Mændene på scenen udfoldede deres kunstneriske evner med en energi og dynamik så stor, at man blev forpustet bare af at se på dem: de 6 (unge) herrer udgør den kendte, danske rockgruppe Gnags!

Rundt om i den propfyldte sal dansede, hoppede og sang det meste af 1.y fra Morsø Gymnasium med på de swingende, rytmiske melodier, som gruppen fremtryllede ved hjælp af alskens forskellige instrumenter. Klassen havde i forbindelse med et tværfagligt samarbejde mellem musik og dansk valgt at mødes under denne lidt friere form for samvær og opleve det band, der havde været midtpunkt for samarbejdet.

Det er spændende at gå i dybden med Per Frosts raffinerede guitar-spil og at analysere Peter A.G.s smukke, men ofte kringledede tekster, men at opleve ham stå på en scene og

agere den nok så kendte høne, der sidder indespærret i sit bur, pressende med vingerne mod den symbolske mur, den ikke kan sprænge, det sætter prikken over i'et, og den udmærkede morale i Gnags' tekster står pludselig meget klar for én!

Det var helt sikkert en fordel for klassen, at deres musiklærer ikke havde medbragt båndoptageren og med den opfangede tonerne, der strømmede ud af elevernes munde, for når Peter A.G. står med bar mave og sprøjter danskvand ud over det svedige publikum, glemmer man alt om (takt og) tone og slingrer i stedet med bandet »ned ad Vestergade«.

Det ville heller ikke have været det bedste tidspunkt for dansklæreren at udspørge sine elever om den dybere mening i »Lygtemandens sang« (hvis der overhovedet er én?). Det måtte vente til mandag ved skolebordet, hvor man genoptog projektet med fornyet lyst og inspiration efter en aften så festlig, at man ikke er i tvivl om svaret, når Gnags stiller spørgsmålet: »Er vi i live eller hva'?»

Sine Olsen, 1.y

Frisport

Ved siden af skemalagte idrætstimer tilbyder skolen også idrætsaktiviteter efter skoletid (frisport). Hensigten hermed er, at man på tværs af klasser, køn og kunnen kan deltage i de tilbudte aktiviteter ud fra tid og lyst. Samvær er her et centralt begreb.

En anden indfaldsvinkel til frisportstilbudene er, at man kan videreudvikle sig indenfor de tilbudte sportsgrene – og afprøve dels hvad man selv formår, og dels hvad man kan i sammenhæng med det øvrige hold. Det sker i

konkurrence med andre gymnasiers hold i turneringer enten ude eller hjemme og med glæde og inspiration som udbytte.

I år er der for både piger og drenge blevet tilbudt 3 frisportsaktiviteter, nemlig fodbold, volleyball og basketball. Der har været turneringer, hvor skolen har »dystet« mod nabo-gymnasierne. Præstationsmæssigt har der været gode og mindre gode resultater, men nævnes bør det, at 1. og 3.g på Morsø Gymnasium i år vandt kredsmesterskabet i volleyball.

3.g pigerne gik videre til distriktsstævne, men på grund af terminsprøveugen blev de desværre forhindret i at deltage.

I løbet af foråret har den traditionsrige klaseturnering i volleyball været afviklet. I år har der været deltagelse af 20 hold incl. et lærerhold, et arrangement, der har involveret ca. halvdelen af gymnasiets lærere og elever.

Kirsti Henriksen

Friformning

Når indtrykkene fra hverdagen begynder at hobe sig op, og der ikke står »billedkunst« på skemaet – eller hvis man har faget, men bare ikke kan få nok – så er der mulighed for at arbejde med sansindtrykkene i den frivillige formningsundervisning. En lærer er til stede som igangsætter og vejleder, men ellers står det eleverne frit for at give de indre billeder en form. Det er friformning.

I efteråret blev formningslokalet hjemsoget af den slags kvinder, der buler ud de rigtige steder: tegninger, malerier og ikke mindst lærarbejder gav udtryk for det svulmende kvindeideal (eller var der snarere tale om modstykker til de ranke Hans-og-Grete-figurer?).

Forårets aktiviteter var mere hektiske, idet timerne gik med at lave kulisser og kostumer til »Den lille prins«. En spånplade blev til et bjerg, og ud af kyllingenet, avispapir, godt med klister og klude i grønne farver skød den yndigste rose – og den kunne endda danse! Resultaterne groede frem af den muntre atmosfære, der er så god at få ideer af.

Friformning er ikke bare et værksted, hvor skolens elever en gang om ugen kan udtrykke sig i sten og ler, sort-hvide fotografier, film, computergrafik m.m. Det er også et mødested for elever og lærere, der har andet end bøger i hovedet.

Peter Balslev Madsen

Frivillig musik

Foruden de skemalagte musiktimer har der i det forløbne skoleår været en række frivillige musikaktiviteter efter skoletid.

Skolens kor arbejdede i efteråret med jule-repertoire med henblik på en koncert i Ans-garkirken i Øster Jølby den 17. december. Ved koncerten medvirkede foruden skolens store kor også 2.g højniveaumusikholdet. – Skal man dømme efter publikums bifald og Morsø Folkeblads anmelder, var koncerten en succes, og for de medvirkende sangere og musikere var det under alle omstændigheder en god oplevelse at optræde for et stort, medlevende publikum i det akustisk fremragende kirkerum.

Efter juleferien har koret arbejdet med indstudering af sangene til årets skolemusical: »Den lille prins«.

I forbindelse med skolens jubilæum dannede vi et lanciers-orkester med elever og lærere. Det gav (iklædt smoking og kjolesæt!) koncert på Kirketorvet i Nykøbing og spillede til lanciers ved jubilæumsfesten.

Musikere fra dette orkester dannede grundstamme i det bigband, som startede efter jubilæet. Bigbandet blev dog midlertidigt nedlagt i december, idet eneste mulige øvetidspunkt, torsdag i 8. og 9. time, for ofte kolliderede med erhvervsarbejde for eleverne og diverse møder for lærernes vedkommende.

Alle var dog enige om, at bigbandet skal forsøges realiseret i det kommende skoleår. Vi har ressourcerne: dygtige instrumentalister, og vi mangler kun at finde et tidspunkt, hvor alle kan mødes.

Et stort antal elever er udøvende musikere.

For at afhjælpe problemet med øvelokaler har vi indført en nøgleordning, således at eleverne kan disponere over musiklokalerne til solo- og orkesterøvning i eftermiddags- og aftentimerne.

Christian Pallesen

Operation Dagsværk

Operation Dagsværk er et indsamlingsprojekt, hvor gymnasieelever, HF-kursister og VUC-studerende bruger en skoledag til at tjene penge til fordel for uddannelsesprojekter i den 3. verden. Alle de nordiske lande deltog i år i en indsamling, som havde til formål at støtte forskellige projekter i Chile og Brasilien. De danske penge gik til Brasilien, hvor de to modtagerorganisationer, FASE og CESE, i samarbejde med Folkekirkens Nødhjælp vil forvalte pengene og fordele dem til 4 forskellige grupper.

1) I Nordbrasilien vil der blive bygget to landbrugscentre samt en række lokale landbrugsskoler, hvor småbønder får mulighed for at modtage undervisning og få oplysning om mere effektive dyrkningsmetoder.

2) Gummitappere i Sydamazonas vil ligeledes få mulighed for undervisning i almene emner. Derudover vil man støtte lokale projekter, hvor gummitapperne vil lære at organisere sig, så deres levevej bliver sikret.

3) Slumbeboere i brasilianske storbyer vil få støtte til at drive ca. 50 skoler startet på beboernes eget initiativ. Desuden støttes kulturgrupper, der eksisterer som sociale organisationer, heriblandt OLUDUM, som gæstede Morsø Gymnasium i efteråret 1991.

4) Gadebørn vil blive hjulpet til at lære at organisere sig, så de får mulighed for at kræve deres menneskerettigheder. Derudover vil der blive oprettet hjem, hvor børnene kan sove, spise og modtage undervisning.

Fælles for alle disse projekter er, at de var påbegyndt før Operation Dagsværk støttede dem, og at de alle vil fortsætte, når disse penge er opbrugte.

Den 7. november 1991 deltog over 60 % af Morsø Gymnasiums elever i dette indsamlingsprojekt, der gav 41.652,25 kr. Nogle tjente penge på gadeaktiviteter, andre deltog i et træplantningsprojekt, hvor over 5000 træer blev plantet. Andre igen opførte børneteater på de omkringliggende skoler, mens enkelte fandt arbejde hos lærere, forældre, i butikker for 200 kr. pr. person. Dagen blev sluttet af i Dagsværk-cafeen i skolens kælder, hvor der kunne købes mad og drikke samt høres levende musik.

Morsø Folkeblad og specielt Radio Limfjord var meget behjælpelige med at »markedsføre« begivenheden. Desuden var skolens kontor en stor støtte under hele forløbet, og også lærerne bidrog til projektet dels med kontante midler, dels ved at bruge det undervisningsmateriale, der var stillet til rådighed af Operation Dagsværk.

På landsplan blev det indsamlede beløb på 5,7 mill. kr. – det hidtil største. De nordiske lande indsamlede tilsammen ca. 50 mill. kr.

Alt i alt blev Operation Dagsværk en forrygende succes, som forhåbentlig vil blive gentaget.

*Anna Noe Bovin, 2.b, Søren Kybelund Hansen, 2.a,
Maybritt Svensson Gjedde, 2.z*

Udviklingsprojekter

Wordperfect

I begyndelsen af skoleåret 1991-92 startede et udviklingsprojekt vedr. tekstbehandling på Morsø Gymnasium. Formålet er at gøre eleverne fortrolige med tekstbehandlingsprogrammet Wordperfect. Projektet, som strækker sig over to år, skal munde ud i en bruger-

vejledning for gymnasieelever. Dvs. at der foretages en udvælgelse og prioritering blandt de utallige funktioner, som ligger i programmet, således at der fokuseres på, hvad en gymnasieelev typisk får brug for at vide i forbindelse med stilskrivning og andet skriftligt arbejde.

Et første resultat af projektgruppens arbejde var afviklingen af et begynder-brugerkursus (8 timer) for alle 1.g'ere i løbet af efteråret. Dette kursus lærer eleverne de grundlæggende træk ved tekstbehandling: elementær redigering, gemme og hente tekst, printe ud osv.

*Helle-Vibeke Jacobsen, Poul Erik Jacobsen
Asger Kristiansen og Per Mikkelsen*

Grammatikprojekt

De første måneder i gymnasiet er fyldt med fænomener, som en ny elev føler sig fremmed over for og skal bruge energi på at tilpasse sig.

Et af disse fænomener er arbejdet med grammatiksidens af de sproglige fag. En 1.g klasse er sammensat af elever fra en del forskellige skoler, og hver skole har sin måde at behandle grammatik på. Derfor kan man som ny elev have problemer med at forstå, dels hvad de andre elever mener, dels hvad de nye sproglærere mener, når de taler grammatik.

Det har længe været et ønske, både blandt elever og lærere at finde frem til et middel, der kan forkorte denne periode med manglende grammatisk forståelse af hinanden.

I løbet af 1991-92 har en lille gruppe sproglærere udarbejdet et hæfte, som skulle kunne være et skridt på vejen. Hæftet »Udsagnsled? Er det en by i Rusland?« giver på en overskuelig tid eleverne det samme grammatiske ordvalg: Man præsenteres for de gængse danske betegnelser, f.eks. grundled og subjekt og de-

res latinske modstykker. Derefter følger en gennemgang af de væsentligste sætningsled med eksempler og øvelser på dansk, engelsk, tysk og fransk. Det er sproglærernes håb, at man i klasserne ved afslutningen af arbejdet med hæftet har en klar, fælles fornemmelse af, hvilke led en sætning kan bestå af, og hvordan man genkender dem.

Da projektet er ganske nyt, har man ikke kunnet indhøste de store erfaringer endnu; men de få erfaringer, man har, er lovende.

*Jette Anker-Møller, Merete Krarup
og Margit Pedersen*

Hvordan får man sproget i sin magt

Under grammatikprojektet har en lille gruppe på to dansklærere prøvet at finde andre måder, hvorpå man kan arbejde med grammatik i faget dansk.

»Vi kan vel alle vort modersmål, så hvorfor ulejlige sig med kedelig grammatik« – sådan synes holdningen at være. Men når man vil

tale sprog, savner man ofte grammatiske betegnelser og struktur. Dette savn er forsøgt udbedret.

Der er kommet to oplæg ud af forsøget. Det ene hedder »Dansk sprog fra syntaks til struktur«, og det består af et introduktionsforløb, der spænder fra grammatiske grundbegreber til skriftlige strukturøvelser. Forløbet har allerede været præsenteret for en 1.g klasse, der modtog det med interesse.

Det andet oplæg hedder »Sproget og ordene i skrift og tale«, og det består af en række opgaver med ord og sprogrigtighed. Skal fremmedsprogsindlæringen lykkes, må man være bevidst om ord og deres betydninger på modersmålet. En del opgaver lægger da også op til oversættelse til og fra fremmedsprog. Nogle af opgaverne har været brugt i undervisningen i fransk og dansk og med et vist held. Ideen har været at skærpe elevernes interesse for sprogbrug og give dem stilfornemmelse.

Bent Lykke Jensen og Lisbeth Østergaard

Skriveværksted

Der har i skoleåret 1991-92 været tilbud til 3.g Engelsk Højniveau om hjælp til forbedring af den skriftlige fremstillingsevne.

Tilbuddet har haft form af et skriveværksted, hvor eleverne efter skoletid har kunnet komme og arbejde med engelske hjemmeopgaver under vejledning af deres engelsklærere.

En del af arbejdet har bestået af analyse af den enkelte elevs opgaver med focus på sprogkompleksitet, dvs. hvordan fordeler hoved- og bisætninger sig i forhold til hinanden, og hvilke led indgår der i den enkelte sætning.

Skriveværkstedet var et forsøg finansieret af udviklingsprojektmidler fra Viborg Amt.

Anne Marie Overbeck og Merete Krarup

KFS

Også i det nye skoleår inviterer Kristeligt Forbund for Studerende til en snak om Bibelen.

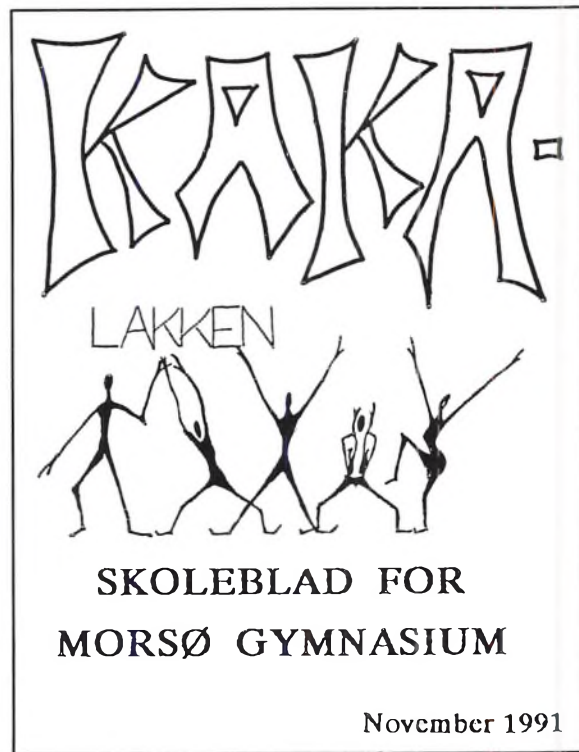
Har du problemer, eller er du bare nysgerrig, så er KFS sagen. Kom og mød os i skolens elevrådslokale. Madpakker kan medbringes og indtages i de smukke lokaler, samtidigt med, at vi taler om troens anliggender.

Vi ses
Aksel Thise, 3.a

Det nye skoleblad

Det første synlige produkt af mange tanker, ambitioner og ønsker om at få et rigtigt skoleblad på Morsø Gymnasium forelå i november. Her blev det første nummer af »KAKA-lakken« nemlig udgivet.

Tidligere har vi jo også haft et blad på sko-

len, »Kakaduen«, men det var meget internt, dvs. faktisk kun rettet mod eleverne. (Sådan var det i hvert fald det sidste par år).

Ideen om det nye skoleblad opstod i forbindelse med skolebestyrelsens oprettelse i foråret 1991, og sammen med den ønsket om et bedre samarbejde mellem skole og hjem. Det er for mig at se nøgleordene, og samtidig det, der gør, at man kan sige det »nye skoleblad« og ikke blot tale om en renæssance for det gamle Kaka.

Selv om det nye skoleblad skal henvende sig både til forældre, elever, lærere og bestyrelse, stod det dog klart, at det ville være bedst med en redaktion betående udelukkende af elever. Men min første bekymring var, om der

overhovedet fandtes elever, der havde lyst og tid til at påtage sig det job. Vi er seks i redaktionen nu, og arbejdet fungerer godt, så mine betænkeligheder blev grundigt gjort til skamme.

Med bladets navn ville vi markere, at dette til dels var noget nyt, men alligevel syntes vi ikke, at vi kunne slippe navnet helt: »Kakaduen« (i daglig tale »Kaka«) har trods alt eksisteret på Morsø Gymnasium i mange herrens år. Vi valgte derfor »KAKA-lakken«! Men bare vent, intet er statisk (læs i øvrigt føljetonen i bladet)!

Noget nyt og revolutionerende er det også, at bladet uddeles gratis til elever, personale og bestyrelse, og således har fået en plads på skolens budget.

I håbet om, at KAKA vil eksistere mange år endnu.

Inge V. Hansen, 3.y

Prytaneion

Prytaneion er Morsø Gymnasiums sagnomspundne forening, af hvilken langt de fleste af skolens elever er medlem. Bestyrelsen for Pryt, som foreningen kaldes, har indtil 1991-92, arrangeret eller været medarrangør af 7 fester og endnu én er planlagt. Dette års bestyrelse har desuden arbejdet videre med sidste års aldeles udmærkede Prytbestyrelses idé: at åbne en fredagscafé.

Fredagscaféen er blevet en realitet, og den har siden begyndelsen af september så vidt muligt afholdt et arrangement om måneden.

Lige som den øvrige Prytbestyrelse har fredagscafé-udvalget ment, at det ville skabe en bedre atmosfære med levende musik frem for

båndmusik, og fredagscaféen har da også været en succes. Så etablerede navne som Bænkevarmers, Comfort Station og Kings Eyes Electric Band har spillet, men der har også været plads til små bands som Musbelheim Blues Band og The Revival of Jethro Tull.

Lørdag den 21. september arrangerede Prytbestyrelsen i samarbejde med Morsø Gymnasium en fest i anledning af skolens jubilæum. Jazzkvintetten Facius fra Mors samt Kings Eyes fra gymnasiet leverede musikken til stor glæde for de indbudte.

Dette års bestyrelse har forsøgt at fortsætte den foregående bestyrelses linie om musik af høj standard. Til trods for at god musik ofte er dyr musik, har vi været i stand til at præsentere nogle virkelig prominente navne. Her nævnes: Trioen (der åbnede dette års Skanderborgfestival), Strange Fruit og Århusbandene: Imitators og Smallstars.

For at få råd til dette overflødighedshorn af god musik har vi måttet hyre nogle lidt billigere bands til de såkaldte mellem-Pryts, dvs. Pryts, som ikke ligger i forbindelse med jul, karneval, skoleårets afslutning eller begyndelse. Bands som Det Blå Blues Band og Honky leverede udmærket musik. Til dette års 1.g fest var det de lokale Comfort Station, der sørgede for en rigtig festlig aften. For at tilfredsstille endnu flere gymnasiasters musiske krav, har vi til de sidste to fester med stor succes engageret diskoteket Funky Sound.

Vi håber, at der næste år vil være nye, friske ansigter at se i bestyrelsen, samt at de, der ikke har det fornødne overskud til at engagere sig i det meget tidskrævende bestyrelsesarbejde, fortsat vil være bestyrelsen behjælpelig med konstruktiv kritik, ris og ros.

Mads Kjølbj Olesen, 1.y, formand

3a

Bageste række fra venstre:

Tony Andersen
Troels Skjelbo Pedersen
Mette Tingstrup Jensen
Anne Marie Ginnerup Kristiansen
Louise Andersen
Heidi Kortbæk
Aksel Ladegård Thise
Palle Laulund

Midterste række fra venstre:

Mikkel Grandjean-Thomsen
Hanne Have Jepsen
Tina Kristensen
Janne Bak
Lisbeth Lauridsen
Kirsten Mortensen

Forreste række fra venstre:

Esben Kromann Fog
Teis Larsson
Rita Møller
Kirsten Nielsen
Rikke Ranzau Hansen
Heidi Holmgård Christensen
Birgit Jespersen
Anne Katrine Dissing

Liggende:

Maiken Bröcher

Ikke med på billedet:

Jesper Robert Jensen

3b

Bageste række fra venstre:

Mette Jeppesen
Jesper Holm
Ulla Olesen
Allan Have Larsen
Lars Mikkelsen
Lone Linderoth
Tina Kusk
Jane Alsbjerg

Midterste række fra venstre:

Martin Bruun Josefsen
Britt Baunsgaard
Rasmus Schjødt Pedersen
Mikkel Jacobsen
Lise Østergaard Kortbæk
Gitte Axelsen
Lisbet Arentsen
Gunvor T. Pedersen

Forreste række fra venstre:

Rikke Hansen
Iben Østergaard Nielsen
Jette Laustsen
Anita Kristensen
Lisbeth Gilbert Nielsen
Ulla Aaberg Nielsen
Mette Bandholm Søndergaard
Hanne Wraae

3x

Bageste række fra venstre:

Jens Kirk Jørgensen
Martin J. Morsing Larsen
Mads Ole Nielsen
Carl Bagger
Henning O. Klejs Hansen
Laus Gro Nielsen
Thomas Olesen Christensen
Uffe Larsen
Ole Hangaard
Jacob Iversen
Martin Olesen

Midterste række fra venstre:

Heidi S. Miller
Ina Veile
Anne-Mette Pedersen
Lars Aas Kirk
Peter Grunert Worsøe
Birgitte Jensen
Karen Rothaus Larsen

Forreste række fra venstre:

Nina Meyhoff
Christina Østlund
Henriette Lund Momme
Marie Bro Søndergaard
Karen Brix Hansen
Gunver Møller Madsen
Michael Nørgaard Andersen

3y

Bageste række fra venstre:

Richard B. Kristensen
Henrik Bækkedal
Lasse Lægteskov
Søren Justesen
Jette Uggerby
Annette Jensen

Anden række fra venstre:

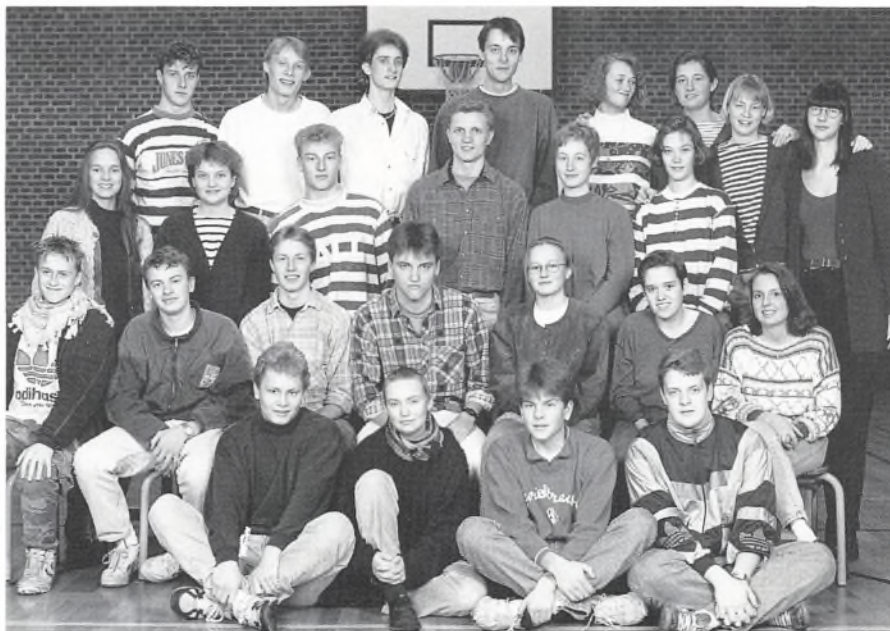
Mana K. Mikkelsen
Gitte B. Futtrup
Ole Gravggaard
Jesper Rohde
Inge V. Hansen
Kirsten L. Jakobsen
Margit Villadsen
Susanne H. Jensen

Tredie række fra venstre:

Brian Damgård
Martin Furbo
Tobias Thorsen
Per Jeppesen
Trine Geerthsen
Mai-Brit Lauritsen
Rikke O. Jensen

Forreste række fra venstre:

Jeppe Christiansen
Jane H. Pedersen
Morten B. Møller
Poul Martin Sloth

3z

Bageste række fra venstre:

Jon Odgaard
Jacob Tuesen
Uwe Henriksen
Jesper Runge
Jens Damgaard
Lars Skovboe
Peter Højnis Andersen
Brian Drejer

Anden række fra venstre:

Laust Sørensen
Johan Bisgaard
Dennis Thomsen
Flemming Pedersen

Tredie række fra venstre:

Tina Fink Søndergaard
Signe Øvre
Trine Ulriksen
Karina Mikkelsen
Birgit Larsen
Liselotte Balck
Lotte Bodilsen
Dorthe Thybo Kudsk

Forreste række fra venstre:

Helene Bengtson
Fie Møller
Birgitte Odgaard

